

Nr 3

*Utrikesutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om
avgivande av en neutralitetsförklaring från Sveriges
sida m. m.*

Uti en inom första kammaren av herr Öhman och herr Norling väckt motion, nr 402, ävensom uti en likalydande inom andra kammaren av herr Hagberg i Luleå m. fl. väckt motion, nr 476, har föreslagits, dels att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att en neutralitetsförsäkran av följande innehåll avgives:

”Sverige förklarar härmed sin ständiga neutralitet, inom ramen för de åtaganden landet iklätt sig genom medlemskapet i Förenta Nationerna;

Sverige kommer att till det yttersta försvara sin neutralitet och med insättandet av hela sin försvarskraft göra allt för att hindra varje försök till kränkning av den territoriella integriteten;

Sverige förpliktar sig att i händelse av krig iakttaga absolut opartiskhet och strikt iakttaga vedertagna internationella rättsnormer för neutrala stater;

Sverige kommer inte att ingå i militära allianser och inte tillåta främmande stater att upprätta militära stödjepunkter på *svenskt territorium*”, dels att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär, att förhandlingar upp-
tas med Sovjetunionen, Förenta Staterna, England, Frankrike, Polen, Tyska demokratiska republiken, Tyska förbundsrepubliken, Norge, Danmark och Finland om att de garanterar och respekterar den svenska neutraliteten.

I fråga om motiveringen till motionärernas yrkande hänvisas till motionen.

Utskottet. Utskottet begränsar sitt yttrande till att fastställa den sakliga innebörden av motionärernas förslag och att därom uttala sig.

Deras aktionsplan kan icke vara avsedd att utgöra ett stöd åt den utrikespolitiska riktlinje de svenska statsmakterna fullfölja. Ty vad de förordade innebär en omläggning av nu tillämpade grundprinciper för svensk utrikespolitik.

Ingen tvekan råder, vare sig inom eller utom landet, om de svenska statsmakternas föresats att fasthålla vid deras självvalda politik att icke genom anslutning till något av stormaktsblocken förminska möjligheten för vårt land att icke indragas i en eventuell stormaktskonflikt. Denna politik är på alla håll väl känd. Den har rönt växande förståelse och respekt.

Vore motionernas syfte begränsat till ett understrykande av denna politik skulle icke mer vara att säga från utskottets sida än att motionerna som överflödiga icke kräva åtgärd från riksdagen.

Men motionärerna avse något helt annat. Deras förslag innefattar en permanent bindning av svensk utrikespolitik för varje tänkbart läge i en oförutsebar framtid och därtill att ställa denna bindning under garanti av ett antal främmande makter.

En omläggning av denna art av vår utrikespolitik finner utskottet icke vara vare sig påkallad av nu rådande läge eller innebära ett ändamålsenligt tillgodoseende för framtiden av svenska intressen. En dylik omläggning bör av riksdagen avböjas med uttryckligt vidhållande av de grundsatser för Sveriges utrikespolitik som regering och riksdag, med stark förankring inom svensk folkmening, anslutit sig till och som de utan vacklan böra fullfölja.

Utskottet hemställer

att riksdagen måtte avslå motionerna i första kammaren nr 402, av herrar Öhman och Norling, och i andra kammaren nr 476, av herr Hagberg m. fl.

Stockholm den 26 april 1956

På utrikesutskottets vägnar:

RICKARD SANDLER

Vid ärendets behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Sandler, Strand, Sjödahl, Sundelin, Ewerlöf, Elmgren, Lindblom*, Birger Andersson och Georg Pettersson;

från andra kammaren: herrar Pettersson i Dahl, Fast, Hjalmarson, Svensson i Ljungskile, Hallén, Kristensson, Andersson i Malmö, Edberg, Skoglund i Doverstorp, von Friesen och Rubbestad*.

* Ej närvarande vid justeringen.